

Elhunyt Nász István orvos, az MTA rendes tagja

19.6.2026 - Prof. dr. Szabó Dóra | Magyar Tudományos Akadémia

2026. június 16-án, életének 100. évében elhunyt Nász István, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Semmelweis Egyetem professor emeritusa, a hazai orvosi mikrobiológia és víruskutatás kiemelkedő egyénisége. Szabó Dóra, az Orvosi Mikrobiológiai Intézet igazgatója idézi fel életútját.

Nász professzor úr 1927-ben született Túrkevéen. Orvosi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen végezte. 1948-ban még negyedéves medikusként lépett be az akkor alapított Bakteriológiai, a jelenlegi Orvosi Mikrobiológiai Intézetbe, amelynek élete végéig, közel nyolc évtizeden át meghatározó tagja volt.

Nász István (1927–2026)Fotó: Semmelweis Egyetem

Kezdetől fogva részt vett az oktató- és kutatómunkában. Az Intézetben a teljes egyetemi ranglétrát végigjárva 1969-ben egyetemi tanári kinevezést nyert, majd 1974 és 1994 között két évtizeden át az Orvosi Mikrobiológiai Intézet igazgatója volt. A Gyógyszerésztudományi Kar dékánhelyetteseként, majd az egyetem tudományos rektorhelyetteseként is fáradhatatlanul dolgozott a magas szintű hazai orvosképzésért.

Kutatói pályája kezdetén orvosi bakteriológiával foglalkozott, legjelentősebb nemzetközi sikereit azonban az orvosi virológia, azon belül is a humán-adenovírusok kutatása terén érte el. 1956-ban megalapította az Intézet Adenovírus Kutatócsoportját, és munkatársaival elsőként izolált adenovírusokat Magyarországon. Úttörő munkát végzett az adenovírusok patológiai jelentőségének tisztázásában, valamint molekuláris és kristályszerkezetének feltérképezésében. Nemzetközileg elismert szaktekintélyként részt vett a Nemzetközi Vírustaxonómiai Bizottságban és az UNESCO Európai Víruskutatási Hálózatának vezetőségében is. Az irányítása alatt működő kutatócsoportban több mint harminc közvetlen munkatársa szerzett tudományos fokozatot. Kimagasló eredményeit a Magyar Tudományos Akadémia 1979-ben levelező, majd 1985-ben rendes tagsággal ismerte el. A jövő orvos-, fogorvos- és gyógyszerészgenerációinak képzését is szívügyének tekintette: az általa írt és szerkesztett *Mikrobiológia és immunitástan* című egyetemi tankönyv tíz kiadást megérve vált a hazai orvosképzés megkerülhetetlen alapművévé. Nevéhez fűződik az 1998-ban alapított, az Intézetben található Mikrobiológiai Múzeum és Archivum is, amely maradandó emléket állít a hazai mikrobiológiai és víruskutatásnak, egy helyen gyűjtve össze a szakma legfontosabb történeti dokumentumait.

Számos hazai és nemzetközi elismerést kapott: Széchenyi-díjban, a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje, valamint a Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal kitüntetésekben részesült.

Nyugodt, bölcs természete, türelme és alázata miatt kollégái, tanítványai és tisztelői körében is általános szeretet övezte. Emlékét felfedezései, szakkönyvei, hálás tanítványai és a magyar orvostudomány javára tett felbecsülhetetlen szolgálata örökké megőrzik.

Személyében egy világhírű tudóst, egy elkötelezett oktatót és egy igaz embert veszítettünk el. Bölcsességére, nyugalmat sugárzó jelenlétére és emberségére mindig emlékezni fogunk.

Emlékét és szellemiségét tisztelettel és szeretettel őrizzük. Nyugodjék békében!

Budapest, 2026. június 17.

Prof. dr. Szabó Dóra,
az Orvosi Mikrobiológiai Intézet igazgatója

https://mta.hu/mta_hirei/elhunyt-nasz-istvan-orvos-az-mta-rendes-tagja-115485